

Vergaderjaar 2008–2009

29 344

Terugkeerbeleid

Nr. 69

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 december 2008

Tijdens het Algemeen Overleg dat wij op 1 november 2007 voerden heb ik u aangegeven dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) in twee zaken een interim measure op grond van rule 39 had toegepast, waarbij het Hof aangekondigde voortaan in iedere zaak over de terugkeer van een etnische Tamil naar Sri Lanka een interim measure te zullen toepassen. Ik heb bij die gelegenheid toegezegd u nader te informeren over een leidende uitspraak van het Hof en het eventueel instellen van een vertrekmoratorium.

Hierbij doe ik deze toezegging gestand.

Het EHRM heeft op 17 juli 2008 uitspraak gedaan in een zaak van een Sri Lankaanse Tamil tegen het Verenigd Koninkrijk. In deze uitspraak overweegt het Hof, in grote lijnen weergegeven, het volgende.

De vraag of terugkeer een schending van artikel 3 EVRM zou opleveren, dient vol en ex nunc te worden beoordeeld. Van belang is derhalve de situatie in het land op het moment van beoordeling.

Het Hof beoordeelt de algemene situatie in Sri Lanka aan de hand van een grote hoeveelheid informatie, zoals rapporten van de Britse, Amerikaanse en Canadese overheid, de rapporten van de UNHCR van december 2006 en oktober 2007, de mensenrechtenrapporten van Amnesty International van 2007 en 2008, alsmede de rapporten van Human Rights Watch van augustus 2007 en maart 2008.

Het Hof komt tot de conclusie dat de veiligheidssituatie in Sri Lanka is achteruitgegaan, vooral sinds het einde van het staakt-het-vuren in januari 2008. Er is een toename van mensenrechtenschendingen, zowel van de kant van de LTTE (de Tamil Tijgers) als die van de Sri Lankaanse overheid. Moorden, ontvoeringen en verdwijningen zijn toegenomen en folteringen komen dagelijks voor.

Het Hof is niettemin van oordeel dat er voor Tamils geen algemeen risico bestaat bij terugkeer. De beoordeling of een Tamil bij terugkeer te vrezen

heeft voor mensenrechtenschendingen kan alleen op individuele basis worden gedaan. Het Hof overweegt voorts dat de nuancering van het «singled out»-vereiste, zoals het Hof dat heeft geformuleerd in zijn Salah Sheekh-uitspraak¹, niet van toepassing is op Tamils uit Sri Lanka. Tamils uit Sri Lanka worden derhalve niet gezien als kwetsbare minderheids-groep.

Het Hof oordeelt voorts dat de beoordeling of er bij terugkeer een reëel risico bestaat op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM, dient plaats te vinden op basis van alle relevante factoren die dat risico kunnen vergroten. In onderhavige zaak had de Britse overheid de verschillende risicofactoren afzonderlijk gewogen en was daarbij tot de conclusie gekomen dat er bij terugkeer geen reëel risico op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM zou bestaan.

Het Hof, echter, overweegt, dat ten eerste voldoende aandacht moet worden gegeven aan de verslechterde veiligheidssituatie in Sri Lanka en dat ten tweede ook het cumulatieve effect van de risicofactoren in ogen-schouw moet worden genomen.

Het Hof komt vervolgens tot het oordeel dat in dit specifieke geval de uitzetting van betrokkene een schending van artikel 3 EVRM zou ople-veren.

Uit deze uitspraak maak ik op dat het Hof terugkeer van Sri Lankaanse Tamils van wie de asielaanvraag is afgewezen in het algemeen niet in strijd met het EVRM acht. Wel moet zorgvuldig worden gekeken naar de algemene veiligheidssituatie in Sri Lanka in samenhang met feiten en omstandigheden die het risico bij terugkeer kunnen verhogen. Deze handelwijze is overigens in overeenstemming met het in Nederland gevoerde asielbeleid. Ik heb geen aanwijzingen dat het Nederlandse beleid op dit punt verbetering behoeft.

In het licht van het voorgaande ben ik van mening dat deze uitspraak geen aanleiding vormt voor het instellen van een bijzonder beleid voor de behandeling van asielaanvragen van Sri Lankaanse Tamils. Zowel een vertrekmoratorium als een categoriaal beschermingsbeleid liggen niet in de rede. Tot slot is van belang dat het Hof heeft aangegeven dat Sri Lankaanse Tamils niet worden beschouwd als een kwetsbare minderheidsgroep.

Op 17 oktober 2008 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een nieuw algemeen ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Sri Lanka. De inhoud van dit ambtsbericht geeft geen aanleiding tot een nadere beleids-bepaling ten aanzien van Sri Lankaanse Tamils.

Dit ambtsbericht geeft wel aanleiding om het landgebonden asielbeleid voor Sri Lanka te wijzigen waar het gaat om de presumptie dat er in Sri Lanka adequate opvang voorhanden is voor alle alleenstaande minderja-rige vreemdelingen (amv's). Het ambtsbericht van 17 oktober jl. laat een negatiever beeld zien aangaande de opvang van minderjarigen dan het voorgaande ambtsbericht. Zo is de kwaliteit van de opvangtehuizen volgens het ambtsbericht over het algemeen niet goed te noemen. Daarom dient per individueel geval te worden beoordeeld of er sprake is van adequate opvang voor de amv in Sri Lanka.

De staatssecretaris van Justitie,
N. Albayrak

¹ Brief van 22 juni 2007, Kamerstukken II 2006/07, 29 344, nr. 64.